

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 19Csp/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719202496
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Tagaj
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2019:6719202496.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Michalom Tagajom, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35807598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, IČO: 42 185 190, Majerníkova 3479/3A, 841 05 Bratislava, proti žalovanému: V. Z., R.. Z., S.. XX.XX.XXXX, H. XXX, XXX XX H., J. V., o zaplatenie 651 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie poplatkov za upomienky vo výške 180 Eur a v časti o zaplatenie zmluvného úroku v miere 70,86 % ročne zo sumy 350 Eur od 29.05.2015 do 18.08.2015 a zo sumy 340 Eur od 19.08.2015 do zaplatenia z a s t a v u j e .

II. Žalovaný je povinný z a p l a t i ť žalobcovi sumu 340 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 33 Eur a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 340 Eur od 30.05.2016 do zaplatenia s tým, že súd p o v o ľ u j e žalovanému splácať dlžnú sumu až do úplného vyrovnania v mesačných splátkach vo výške 20 Eur, splatných vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci s tým, že prvá splátka bude splatná do 15. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť s tým, že omeškanie čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého dlhu.

III. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a .

IV. Žalovaný je povinný n a h r a d i ť žalobcovi trovy konania v rozsahu 14,60 % s tým, že súd p o v o ľ u j e žalovanému splácať trovy konania až do úplného vyrovnania v mesačných splátkach vo výške 10 Eur splatných vždy do 15. dňa v mesiaci, pričom prvá splátka bude splatná do 15. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť uznesenie súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa dňa 28.05.2019 domáhal od žalovaného zaplatenia (i) istiny vo výške 340 Eur, (ii) odplaty vo výške 98 Eur, (iii) zmluvnej pokuty vo výške 33 Eur, (iv) poplatkov za upomienky vo výške 180 Eur, (v) zmluvného úroku vo výške 70,86 % ročne zo sumy 350 Eur od 29.05.2015 do 18.08.2015 a zo sumy 340 EUR od 19.08.2015 do zaplatenia, ako aj (vi) úroku z omeškania v miere 5 % ročne zo sumy 438 Eur od 30.05.2016 do zaplatenia a to všetko na tom skutkovom a právnom základe, že 29.05.2015 bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 350 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úroku spojeného so spotrebiteľským úverom - odplata bola vo výške 98 Eur a úrok vo výške 70,86 % ročne. Termín konečnej splatnosti poskytnutého úveru bol dohodnutý na 29.05.2016. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy

o spotrebiteľskom úvere sa žalobca a žalovaný dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaný sa zaväzuje žalobcovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33 Eur. V zmysle všeobecných podmienok sa žalovaný taktiež zaviazal zaplatiť za každú zo zaslaných upomienok 30 Eur - žalovanému bolo zaslaných spolu 6 upomienok, dokopy tak je žalovaný povinný zaplatiť 180 Eur za zaslané upomienky. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu vo výške 10 Eur. Žalobca sa domáhal taktiež náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia.

2. K žalobe žalobca priložil Zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.05.2015, uzavretú medzi žalobcom a žalovaný (ďalej len ako „Zmluva o úvere“) a Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (nepodpísané žalovaným).

3. Dňa 18.06.2019 súd vyzval žalobcu na (a) predloženie prehľadu platieb žalovaného s uvedením sumy, koľko celkovo žalovaný z úveru zaplatil, (b) predloženie dokladu o individuálnom dojednaní zmluvnej pokuty a (c) žalovaným podpísaný dokument, v ktorom sú uvedené náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy podľa § 9 zákona č. 129/2010 Z.z., na ktorú výzvu súd žalobca v určenej lehote nereagoval.

4. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 28.08.2019, v ktorom uviedol, že jeho príjem je len invalidný dôchodok vo výške 107 Eur, čo nespĺňa ani výšku životného minima (210,20 Eur) a z tohto príjmu si mesačne platí elektrinu a vodu vo výške 60 Eur a tiež náklady na lieky, hygienu, cestovné za lekármi a stravu. Býva s manželkou, ktorá pobera dávkou v hmotnej núdzi vo výške 64,70 Eur. Uviedol, že pôžičku od žalobcu spočiatku splácal, ale doklady o tom nemá, nakoľko pani, ktorej peniaze odovzdával, mu žiadne potvrdenia o prevzatí hotovosti nedala. K podaniu žalovaný priložil doklady platobných dokladov za vodu a elektrinu, potvrdenie o výške poplatku za komunálny odpad a potvrdenie o výške invalidného dôchodku.

5. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd dňa 13.09.2019 vyzval žalobcu na predloženie dôkazov o tom, ako žalobca pred poskytnutím úveru posudzoval schopnosť žalovaného úver splácať, na základe ktorej výzvy žalobca v podaní doručenom súdu dňa 02.10.2019 uviedol, že žalovaný požiadal dňa 9.4.2015 o poskytnutie pôžičky vo výške 200 Eur. Žalovaný bol povinný v žiadosti o úver uviesť pravdivé údaje o svojich mesačných príjmoch a výdavkoch. Po spísaní žiadosti o poskytnutie úveru, bola žiadosť o poskytnutie úveru odoslaná na regionálnu agentúru. Na regionálne agentúre bola žiadosť elektronicky zaznamenaná v internom systéme spoločnosti. Spoločnosť vytvorila tzv. Overovací formulár, o histórii klienta v informačnom systéme spoločnosti v zmysle ktorého boli overené informácie v zozname ST bez výsledku, v univerzálnom registri bez výsledku, v katasterportali bez výsledku, v notárskom centrálnom registri záložných práv bez výsledku, databáze stratených občianskych preukazov s výsledkom, že tento občiansky preukaz nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený. Následne bol verifikovaný scóring klienta, t.j. regionálna agentúra zhodnotila príjmy a výdaje v zmysle predpisu R-9. Príjem žiadateľ v žiadosti uviedol vo výške 253,70 Eur a výdavky v sume 15 Eur, t.j. mesačne klientovi ostala voľná suma vo výške 238,70 €. Spoločnosť posúdila, že v prípade, že by klient mal záujem o splácanie poskytnutého úveru resp. splácal poskytnutý úver v mesačných splátkach resp. by si mesačne odkladal určitú čiastku na zaplataenie úveru, spoločnosť rozdelila poskytnutú sumu úveru s dobou splatnosti na 1 rok na alikvotnú splátku podľa počtu mesiacov 12, t.j. sumu vo výške 33 €, čím bolo vyhodnotené, že jeho príjmy sú dostatočné na splácanie poskytnutého úveru. Celkový skóring klienta je výslednicou skóringovej matice, tvorenej stanoveným stupňom finančného a obchodného rizika a históriou klienta. Požadovaná výška úveru bola stanovená na 200,00 Eur. Disponibilný zostatok vo výške 253,70 EUR nepovažuje žalobca za finančnú tieseň, o ktorej sa zmienil žalovaný. Mesačný príjem by prevyšoval životné minimum ustanovené v dobe poskytnutia úveru Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 181/2012 Z. z. K predmetnému podaniu žalobca priložil Žiadosť o úver zo dňa 09.04.2015.

6. V duplike doručenej súdu dňa 29.10.2019 žalovaný zotrval na svojej argumentácii.

7. Podaním doručeným súdu dňa 13.11.2019 zobral žalobca žalobu späť v časti (a) poplatkov za upomienky vo výške 180,- Eur a (b) zmluvného úroku v miere 70,86% ročne zo sumy 350,- Eur od 29.05.2015 do 18.08.2015 a zo sumy 340,- Eur od 19.08.2015 do zaplataenia. Vyjadril sa tiež k zmluvnej pokute tak, že žalobca žalovaného riadne oboznámil so zmluvou o spotrebiteľskom úvere vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, a teda aj s príslušnými pokutami, ktoré bude musieť uhradiť v prípade, ak sa dlžník dostane do omeškania, pričom žalovaný pri podpise zmluvy o úvere prehlásil, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy a súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia

úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne potvrdil prevzatie zmluvy vrátane všeobecných podmienok. Žalovaný preto už pri podpise zmluvy vedel, že v prípade ak si nebude plniť svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, tak sa suma, ktorú bude musieť vrátiť, zvýši. Nejde o neprijateľné podmienky ale o poplatky, ktoré sú v súlade so zákonom. V tejto súvislosti je potrebné ďalej zdôrazniť, že zmluvná pokuta je fakultatívna náležitosť, ktorá nemusí byť priamo v zmluve zakotvená, a je teda na dohode veriteľa a dlžníka, akým spôsobom si ju dojednávajú. Žalobca uvádza, že ide o jednorazové zmluvné pokuty, tvoriace paušalizovanú náhradu škody nezávislé na omeškaní. Zmluvná pokuta je dohodou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti a zaťažuje toho, kto dohodnutú povinnosť porušil, t. j. dlžníka, a to aj keď veriteľovi nevznikla žiadna škoda. Porušenie povinnosti spočíva v tom, že dlžník nespĺnil svoj dlh vôbec alebo riadne. Zmluvná pokuta je tradične zaraďovaná medzi zabezpečovacie prostriedky a je charakteristická svojou zabezpečovacou funkciou (nie uhradzovacou). Žalobca má za to, že zmluvná pokuta nie je poplatkom ani úrokom zo zmluvy a preto nemožno poprieť žalobcov nárok na úhradu zmluvnej pokuty, ktorá predstavuje zabezpečovací prostriedok. Žalobca preukázal, že žalovaný porušil zmluvné podmienky a je dlhodobo v omeškaní s úhradou istiny. Občiansky zákonník síce súdu priznáva moderačné právo, ktorým možno zmierniť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu, nie však ju úplne zamietnuť. Pokiaľ žalovaný podpísal predmetné prehlásenie a zároveň na ďalšom mieste (hneď nad týmto prehlásením ďalším podpisom) podpísal aj zmluvu o úvere, nie je dôvod pochybovať o jeho vôli pristúpiť aj na všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru. Predmetné prehlásenie sa nachádza nad potvrdením o prevzatí peňažných prostriedkov, teda žalovanému muselo byť zrejmé, že takéto prehlásenie potvrdené jeho podpisom má právne následky tam určené. Rovnaké tvrdenia vo vzťahu k žalobcovi a zmluvnej pokute vo výške 33 Eur konštatoval v odôvodnení Rozsudku Okresný súd Žiar nad Hronom, sp. zn. 24Csp/39/2019 zo dňa 18.6.2019.

8. Dňa 27.11.2019 sa vo veci konalo pojednávanie a to v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorí žiadali konať v ich neprítomnosti. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že o úver požiadal, keď prechádzal v danom čase cez Z., kde uvidel dav ľudí, ktorí si brali pôžičky. Uviedol ďalej, že od neho chceli len občiansky preukaz. Pokiaľ ide o sumu jeho mesačných nákladov 15 Eur, uvedených v Žiadosti o úver, poprel že by to bola pravda, nakoľko výška mesačných nákladov je vyššia - so ženou platia mesačne 60 Eur za elektrinu, za vodu platia 5 Eur mesačne, ďalej platia za odpad 39 Eur ročne. Na lieky platí žalovaný 40 Eur mesačne - doklady o tom však nepredložil, nakoľko zabudol. Napriek tomu, že bol len na podpore a bral len 60 Eur, úver mu poskytli - potvrdil, že si zobral úver od žalobcu výške 350 Eur. Nevedel, prečo je v Žiadosti o úver ako výška žiadaného úveru uvedená len suma 200 Eur. Potvrdil tiež, že z predmetného úveru splatil len 10 Eur. Následne však ochorel - bol dvakrát operovaný na chrbticu a poberá invalidný dôchodok vo výške 107 Eur a jeho manželka poberá len dávku v hmotnej núdzi 60 Eur.

9. Podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“), ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

10. Podľa 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

11. Podľa § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len ako „Obč. Z.“) v znení neskorších predpisov, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

12. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Nariadenie Vlády SR“), výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

13. Podľa § 52 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné

dohodnania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 39 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa § 3 ods.1 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

16. Podľa § 53 ods. 6 Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

17. Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

18. Podľa § 53 ods. 4 písm. t/ Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

19. Podľa § 53 ods. 5 Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Podľa § 53 ods. 11 Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí..

21. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

22. Podľa § 1 ods. 2 Nariadenia vlády SR, odplata podľa odseku 1 sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok.

23. Podľa § 1 ods. 3 Nariadenia vlády SR, odplatu podľa odseku 1 tvoria plnenia vyjadrené v

a) percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka,

2. jednorazové plnenie v percentách sa považuje za plnenie za rok,

3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok,

b) peniazoch prepočítavané na percentá zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v peniazoch za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na

obdobie jedného roka, vydeli sa sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

2. jednorazové plnenie v peniazoch sa vydeli sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

3. opakujúce sa plnenie v peniazoch za rok sa vydeli sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

c) percentách z inej sumy, ako je suma zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka a vynásobí sa podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,

2. jednorazové plnenie v percentách sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,

3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov.

24. Podľa § 1 ods. 4 Nariadenia Vlády SR, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

25. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia Vlády SR, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

26. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom do 22.12.2015, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

27. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 22.12.2015, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

28. Podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 29.09.2015, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

29. Podľa § 9 ods. 2 písm. j), k), l), , Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 22.12.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

j) odplatu podľa osobitných predpisov,

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

30. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) v znení účinnom do 31.01.2016, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

31. Podľa § 9a Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, od spotrebiteľa nemožno požadovať úhradu nákladov vymáhania pohľadávky vo výške prevyšujúcej skutočné náklady, ktoré vznikli osobe, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy.

32. Podľa § 544 ods. 1 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

33. Podľa § 544 ods. 2 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

34. Podľa § 545a Obč. Z. v znení neskorších predpisov, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

35. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

35. Podľa § 232 ods. 4 CSP, Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

36. Podľa čl. 6 ods. 2 CSP, súd zohľadňuje špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

39. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

40. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

42. Nakoľko žalovaný nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu, súd nepovažoval za sporné medzi stranami žiadne skutkové tvrdenia žalobcu (§ 151 ods. 2 CSP). Za nesporné medzi stranami tak súd považoval najmä, že :

42.1 žalovaný a žalobca uzatvorili Zmluvu o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 350 Eur;

42.2 zmluvné strany si pre prípad riadneho nesplatenia pôžičky dohodli zmluvnú pokutu v sume 33 Eur v neprospech žalovaného;

42.3 žalovaný uhradil z úveru žalobcovi 10 Eur.

43. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, konkrétne Žiadosťou o úver zo dňa 09.04.2015, Zmluvou o úvere; Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru (nepodpísané žalovaným); dokladmi o úhrade nákladov za vodu a elektriny žalovaného; Potvrdením o výške poplatku za komunálny odpad; Potvrdením o výplate invalidného dôchodku a v zmysle § 295 CSP aj porovnaním dojednaných úrokov s Priemernými úrokovými mierami z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny podľa NBS (stav a nové obchody) za rok 2015; súd porovnal tiež skutočnú RPMN (resp. odplatu) v Zmluve o úvere s váženým priemerom hodnôt RPMN.

44. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter Zmluvy o úvere (§ 52 Obč. Z.) súd konštatuje, že ani nepopretie skutkových tvrdení žalobcu zo strany žalovaného nezbavuje súd povinnosti podrobiť predmetnú zmluvu kontrole (a) z hľadiska dodržania jej zákonných náležitostí v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 9 a § 11) a ako aj (b) kontrole z hľadiska prípadných neprijateľných zmluvných podmienok. Súd je takisto povinný prihliadať na (c) absolútnu neplatnosť právnych úkonov aj z ostatných dôvodov (napr. podľa § 39 Obč. Z.) a na (d) zákonné následky bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Na vyššie uvedené skutočnosti a zákonné následky pritom musí súd prihliadať bez ohľadu na prípadné mimosúdne (dohody) zmluvných strán.

45. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 29.05.2015 uzavreli žalobca a žalovaný Zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 350 Eur pri celkovej čiastke úveru 696 Eur. Odplata bola vo výške 98 Eur a mala tvoriť 28% RPMN; úrok bol dohodnutý v miere 70,86 % ročne. Ako termín konečnej splatnosti úveru bol uvedený deň 29.05.2016. V zmluve bola dojednaná zmluvná pokuta vo výške 33 Eur, ak žalovaný neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere a tiež zmluva obsahovala ustanovenie, že za každú upomienku je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi 30 Eur.

46. V častiach (i) o zaplatenie poplatkov za upomienky vo výške 180 Eur a (ii) o zaplatenie zmluvného úroku v miere 70,86 % ročne zo sumy 350 Eur od 29.05.2015 do 18.08.2015 a zo sumy 340 Eur od 19.08.2015 do zaplatenia, v ktorých žalobca zoberal žalobu späť, súd konanie v zmysle § 145 ods. 2 CSP zastavil (výrok I.)

47. Po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci dospel súd k záveru, že predmetná Zmluva o úvere je v časti týkajúcej sa výšky úrokov (čiastočne) neplatná pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Obč. Z. a § 3 ods. 1 Obč. Z.). Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/57/2005, ZSP 35/2010 „Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26.04. 2012, „Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky, z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke, nakoľko i tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlom správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k

najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. V predmetnej veci súd zistil, že výška dojednaných úrokov (70,86 %) bola viac ako 10-násobkom priemernej (obvyklej) úrokovej miery v danom období (6,68 %) pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou do 1 roka a teda v zmluve dojednaná výška úrokov podstatne a v rozpore s dobrými mravmi prevyšuje obvyklú výšku úrokov na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Podporne súd poukazuje na v zásade konštantnú rozhodovaciu prax (najmä odvolacích) súdov, ktoré skonštatovali, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti priemeru bank a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu je neobhájiteľné viac ako stopercentné navýšenie ceny úveru oproti priemeru bánk. (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co 313/2010 z 9.11.2010, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/112/2017, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co/105/2014, sp.zn. 3Co/151/2013, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co 3/2011 z 12.10.2011).

48. Priemerná výška RPMN za druhý kvartál r. 2015 predstavovala v prípade úverov v splatnosti do 1 roka, poskytovaných bankami 18,54 % (dvojnásobok 37,08 %) a pri iných (nebankových) veriteľoch predstavovala priemerná výška RPMN 24,67 % (dvojnásobok 49,34 %). Postupujúc podľa § 1 Nariadenia Vlády SR dospel v danom prípade súd k výpočtu skutočnej RPMN, kedy po sčítaní miery ročnej úrokovej miery (70,86 %) a odplaty 98 Eur za poskytnutie úveru (po prepočte 28 %) dospel súd k výpočtu skutočnej RPMN až 98,86 %, čo je viac ako 4- násobkom priemernej RPMN pri obdobných úveroch so splatnosťou do jedného roka poskytovaných nebankovými subjektmi (a viac ako 5- násobkom priemernej RPMN pri obdobných úveroch so splatnosťou do jedného roka poskytovaných bankovými subjektmi) a teda skutočná RPMN je v rozpore s § 1a Nariadenia Vlády SR a s § 53 ods. 6 Obč. Z. Navyiac, v Zmluve o úvere je uvedená ako RPMN len 28 %, ktorú žalobca vypočítal len z čiastkového údaja o odplate (98 Eur), pričom v rozpore s Nariadením Vlády SR do odplaty nezahrnul aj úrokovú mieru, čo znamená, že v Zmluve o úvere bol uvedený nesprávny (a pre žalovaného ako spotrebiteľa klamlivý) údaj o RPMN, čo ex lege (§ 11 ods. 1 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch) spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

49. Ďalším zákonným dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je skutočnosť, že žalobca pri poskytovaní úveru konal v hrubom rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti (§ 7 a § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch), nakoľko neskúmal vôbec bonitu žalovaného (jeho schopnosť splácať úver) - nevyžadoval od neho žiadne doklady o nákladoch na živobytie, pričom v rozpore so skutočnými nákladmi žalovaného do Žiadosti o úver bola ako výška mesačných nákladov uvedená suma len 15 Eur, ktorá suma celkom zjavne nemohla zodpovedať realite; navyiac v žiadosti o úvere je žiadaná suma úveru len 200 Eur a žalobca poskytol žalovanému pri takto „vymyslených“ nízkych nákladoch (15 Eur) a pri pravidelnom príjme žalovaného len z dôchodku v sume 93,70 Eur úver až vo výške 350 Eur.

50. Vzhľadom na bezúročnosť (a bezpoplatkovosť) úveru súd žalobcovi priznal nárok len na zaplatenie (a) neuhradenej istiny úveru v sume 340 Eur spolu s (b) s úrokom z omeškania, uplatneným žalobcom v zákonnej miere 5 % ročne z dlžnej istiny úveru 340 Eur a to od 30.05.2016, kedy bol žalobca v zmysle Zmluvy o úvere už v omeškaní so splatením úveru, až do zaplatenia a tiež súd žalobcovi priznal (c) nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 33 Eur (výrok II.) Nárok zo zmluvnej pokuty je samotnou pohľadávkou, pričom Občiansky zákonník na platné dojednanie vyžaduje písomnú formu, určenie výšky pokuty (alebo spôsobu jej určenia), pričom zmluvná pokuta predstavuje sankciu za porušenie zmluvnej povinnosti. Tieto formálne náležitosti zmluvná pokuta v sume 33 Eur dojednaná v Zmluve o úvere spĺňa. Súd hodnotil dojednanie zmluvných strán aj v kontexte prípadných neprijateľných zmluvných podmienok (najmä § 53 ods. 4 písm. k) Obč. Z.), pričom súd nezistil, že dojednanie o zmluvnej pokute, vzhľadom na jej výšku (33 Eur) a vzhľadom na výšku zabezpečovaného plnenia (istina 350 Eur) je v hrubom nepomere v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa názoru súdu nič nebránilo žalovanému zmluvu nepodpísať, ak by so zmluvnou pokutou nesúhlasil. Súd teda dojednanie o zmluvnej pokute nevyhodnotil ako neplatné pre neprijateľnosť zmluvnej pokuty. Keďže žalovaný potvrdil skutkové tvrdenie žalobcu, že z úveru splatil len sumu 10 Eur, teda nesplnil si riadne svoju zmluvnú povinnosť v lehote do 29.05.2016, súd žalobcovi priznal aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Vo zvyšnej časti žaloby

(odplata v sume 98 Eur), vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, súd žalobu zamietol ako nedôvodnú (výrok III.).

51. Nakoľko žalovaný žiadal o umožnenie splácať dlžné sumy splátkovou formou z dôvodu jeho zdravotného stavu, príjmu len z invalidného dôchodku (a manželkin príjem len z dávky v hmotnej núdzi) a vzhľadom na preukázanú výšku ich mesačných nákladov na živobytie, súd mu v zmysle § 232 ods. 3 CSP v spojení s čl. 6 CSP povolil plácať dlžnú sumu v dlhšej paričnej lehote, splátkovou formou vo výške 20 Eur mesačne. Súd má súčasne za to, že splátková forma nespôsobí vážnu ujmu v právach žalobcu, ako subjektu poskytujúcemu úvery, keďže dlžnú istinu uhradí žalovaný maximálne do 17 mesiacov a pre prípad omeškania čo i len s jednou splátkou sa na druhej strane stane dlh splatný okamžite (výrok I.).

52. Z týchto istých dôvodov súd určil žalovanému taktiež dlhšiu paričnú lehotu na zaplatenie náhrady trov konania, splátkovou formou vo výške 10 Eur mesačne, taktiež pod sankciou straty výhod splátok v prípade omeškania. O samotnej miere náhrady trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 CSP, § 256 CSP a § 262 ods. 1 CSP - žalobca mal v spore úspech v miere 57,30 % a žalovaný mal úspech 42,70 %, rozdiel v ich úspechoch potom predstavoval 14,60 % v prospech žalobcu (výrok IV.). O konkrétnej výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Zvolen, písomne v dvoch vyhotoveniach. Podľa § 362 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde, ktorým je Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP). Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.